

WE ZIJN SOMS EEN STEL INGEWIKKELDE MENSEN,
MAAR WE HEBBEN EEN GOD DIE ONS AANKAN
over de kerk als gemeenschap
Handelingen 2:41-17

Stel dat je een tekst moeten maken voor onze website waarop staat hoe onze kerk nu is. Wat zou jij schrijven? Natuurlijk moet het een beetje aantrekkelijk zijn. Want zo'n website is toch een beetje je etalage. Hoe zou jij onze kerk aanprijzen? Ik denk dat er woorden als: open, enthousiast, actief en gezellig zullen vallen. Dat heeft iets van een wonder. Als je kijkt waar we vandaan komen. Hoe we van drie naar één zijn gegaan. Hoe er een nieuwe eenheid aan het groeien is. Dat er enthousiasme is. Ik ontvang het met grote dankbaarheid. Natuurlijk doen wij ons best, maar het is een geschenk wat wij van Hogerhand ontvangen. We zijn open, enthousiast en actief. En het is ook nog gezellig. Maar gaat het daar om? Ook als we het hebben over de kerk als een gemeenschap. Je moet me goed begrijpen. Ik hou erg van gezellige en actieve kerken. Als ik aan mensen vraag: wat vind je belangrijk aan een kerk? Dan valt vaak het woord gemeenschap. 'Ik vind het belangrijk om bij een gemeenschap te horen.' EEEJe leeft met elkaar mee en geeft mij veel sociale contacten. Ik hoor ergens bij' De kerk is naar haar wezen een gemeenschap. Maar wat is de kern van een geloofsgemeenschap?

Op de eerste Pinksterdag houdt Petrus een preek: 'Keer je af van je huidige leven en laat je dopen. En de Heilige Geest zal je geschonken worden.' Die boodschap heeft een enorme impact. Maar liefst 3000 mensen laten zich dopen. Maar de vraag is: hoe beklijft zo'n levenskeuze? Eerst ben je enthousiast en gemotiveerd voor dat nieuwe leven, maar hoe hou je dat vol? In ieder geval: je kunt het niet alleen. Er ontstaat dan ook een gemeenschap. We hebben erover gelezen. Ze komen dagelijks in de tempel bij elkaar. Maar er zijn ook huisgroepen, waar ze met elkaar eten. 'In een geest van eenvoud en vol vreugde.' Hoe zou dat eruit hebben gezien? Ze vormen met elkaar een gemeenschap, breken het brood en wijden zich aan het gebed. Dat alles heeft ook een heel positief image. Ze stonden in de gunst van het hele volk. Hoe hou je het vol? Hoe blijf in het spoor van Jezus Christus? Hoe wordt gevoed in je geloofsvertrouwen? Dat is in en door de geloofsgemeenschap. Je kunt het niet alleen. Waarom hoor ik bij een kerk: 'Om het te volhouden met dat het geloof?' Dat zou je ook kunnen zeggen.

Ik werd geraakt door gedachten van Bonhoeffer over gemeenschap. Hij kwam in de gevangenis terecht vanwege zijn verzet tegen Hitler. Daar zat hij dan, alleen met zijn Bijbeltje. Ik geef wat van zijn gedachten door. Hij zegt: Het is enorm voorrecht om andere Christenen om je heen te hebben. De lijfelijke aanwezigheid van broeders en zusters is een genadegift. Dat is voor ons misschien vanzelfsprekend, maar dat is het niet. Kijk maar naar Jezus Christus. Christus zelf leefde te midden van zijn vijanden en tenslotte lieten al zijn discipelen hem in de steek. Aan het kruis was hij volkomen alleen, omgeven door boosdoeners en spotters. We zijn aan elkaar gegeven – en dat is een groot voorrecht – en het vol te houden om in het spoor van Jezus Christus te leven. Als ik geen zin heb om naar de kerk te gaan dan moet ik misschien eens denken aan Jezus die helemaal alleen was. Wat is fantastisch om zoals vanmorgen de gemeenschap te ervaren. Om samen te zingen, te bidden, het goede nieuws te horen, koffie te drinken.

Die gemeenschap is gevormd door Jezus Christus. Niet door onze eigen interesse. Het is van buitenaf naar ons toe gekomen. Door Christus die het Woord van God belichaamt. Dat Woord van God heeft twee kanten, zegt Bonhoeffer. Het stelt je schuldig: Je bent schuldig, je leeft niet zoals God dat van je vraagt. Maar het rechtvaardigt je ook. Het spreekt je vrij: voor mij ben je een rechtvaardige. Dat wordt over ons uitgesproken. Daardoor wordt de gemeenschap gevormd. We leven niet meer uit ons zelf. We hoeven onszelf niet te beschuldigen, als het niet lukt. We hoeven onszelf ook niet te rechtvaardigen, als we denken dat het meevalt met onszelf. Het Woord van God stelt ons schuldig én spreekt ons vrij. Daar leven we van. En je voelt dat stijgt uit boven gezelligheid en saamhorigheid. In het lichaam van Christus telt niet iets als afkomst, huidskleur, maatschappelijke positie .. Bonhoeffer maakt een onderscheid tussen de psychologische gestalte van de kerk en de geestelijk gestalte. We zijn een psychologische gemeenschap gebaseerd op behoeftes en keuzes van mensen. Dat is vaak mooi, maar het kan ook gedoe en pijn geven. We zijn net mensen. Bijna elke kerk maakt een wel periode mee waarin het stormt en mensen tegenover elkaar komen te staan. Daar kunnen we hier ook van meepraten. Maar je kunt ook geestelijk bekijken. Want de kerk rust niet op onze sympathie voor elkaar, of het wel leuk is. Dan gaat het om onze eigen behoefte. Dan wordt het een ideaal waar je je tanden op stuk bijt. Maar God staat aan de basis, het om Zijn verlangen. Hij bindt mensen samen. Vanaf het kruis omarmde Jezus Christus de wereld en zei: Vader, vergeef hen want ze weten niet wat ze doen. Toen is de gemeenschap ontstaan. De lijm daarvan is niet onze sympathie, maar de genade. Verscheidenheid is mooi, maar kan verdraaide lastig zijn. Er wordt vaak veel te romantisch gedaan over diversiteit, met al die verschillende karaktertypes en geloofsbelevingen. Dat zullen dus ook in de kerk-app gaan merken. Maar juist daar waar het lastig is begint de aanvaarding en wordt een club gemeente van Jezus Christus. De mooiste definitie van gemeenschap is van Henri Nouwen. Volgens hem is een geloofsgemeenschap een groep waar juist degene inzit waar jij de pest aan hebt. Maar ja, je hebt met elkaar te doen. Jij leeft van genade, en dus die lastige ander ook.

Wat zou jij op de website van de kerk zetten. Een collegapredikant zei: *'Als ik een website van mijn kerk mocht maken, zou dit erop staan: We zijn een verzameling ingewikkelde mensen. Snel van het padje, snel boos, altijd wel iets aan de hand. Maar er is een God die ons aankan. Jij bent vast niet moeilijker dan dat wij zijn. Dus jij kunt er ook nog wel bij. Maar let op: als je een ideale gemeenschap zoekt, zoek dan gerust nog even verder.'* Onze geloofsgemeenschap is niet een ideaal dat wij moeten realiseren. Maar een door God geschapen werkelijkheid, waaraan wij mogen meedoen. Daarom zijn een Hotel van De Hoop. Amen